

BOTANISKA NOTISER

FÖR ÅR 1920

UTGIFNE

AF

C. F. O. NORDSTEDT

Häftet 2.

DISTRIBUTOR:

C. W. K. GLEERUP, FÖRLAGSBOKHANDEL
LUND

LUND 1920. BERLINGSKA BOKTRYCKERIET

Botaniska anteckningar från Norrlands- färder 1916—1919.

AF CARL TH. MÖRNER.

De sistförflutna fyra somrarna har jag till afsevärd del tillbringat i Norrland t. f. af tjänsteförrättningar. I samband därmed har det varit mig möjligt att förteckna en del växtplatser — om än, på det hela taget, mera tillfälligtvis iakttagna — och att komma i beröring med botaniskt intresserade personer, hvilka haft ett eller annat att i sådant hänseende meddela. Några på så sätt tillkomna rön anföras härmed under användning af nomenklaturen i Lunds Bot. Förenings Förteckning (1917).

Milium effusum: Hrj. Hede, nära Gammelbodarna. 1918.¹

Phragmites communis: Lule lpmk. Mellan Aspudden och Harsprånget, i smärre gölar nära intill, men ej kommunicerande med älven. 1917.

Triticum caninum: Hrj. Hede, nära Gammelbodarna. 1918.

Carex macloviana. Utöfver sin karaktär af egentlig fjällväxt (t. ex. i Torne lpmk) har denna art betydelse som vida spridd ruderatväxt. Nära nog hvilken färdeväg man än må slå in på, från station vid stambanan inåt lappmarkerna eller norra Västerbotten, kan man näppeligen undgå sammanträffande med denna växt, uppträdande ofta nog massvis, å betesvallar invid människoboningar, ej minst vid gästgivaregårdarna. Så t. ex., enl. förf:s iakttagelser, vid Hede å Lycksele-vägen från Hällnäs (1919); vid Siksjön, Aborrträsk och Kalfträsk (copiosissime!) å Arvidsjaure-vägen från Myrheden (1917); vid Koskats, Jokkmokk och Tjåmotes under färd från Murjek till Kvikkjokk (1916); vid Tallviken (nära

¹ Denna och öfriga växtlokaler i Hrj. utgöra några små tilllägg till H. Cedergrens m. fl:s förteckningar.

Bränna i Öfver-Kalix s:n), Ohtanajärvi (och Pajala) vid landsvägsfärd från Morjärv norrut (1917). Denna arts anseende som »sällsynt» (enl. C. Lindmans flora 1918 t. o. m. »mycket sällsynt») tål förvisso vid en afprutning! Att *C. macloviana* är »ytterligt allmän på ängar och vid vägkanter i Kengis och Pajala», har redan S. Birger framhållit ¹.

Carex maritima. Haparanda skärg., öarna Malli och Santasaari. 1917.

Cypripedium Calceolus. I skrifvelse af ²⁵/₆ 1919 har Landsfiskalen K. Markström, Neder-Kalix, underrättat om anträffandet af denna orkidé »i närheten af Storö by [Neder-Kalix s:n], i riklig mängd, men endast på ett ställe, av obetydlig utsträckning». Nyinsamlade exemplar hafva vid samma tidpunkt sändts till Upsala af Apotekaren A. Eriksson, Neder-Kalix. Denna fyndort är alltså ännu något nordligare och vida östligare belägen än den i Bot. Not. 1919 (sid. 167) af Nordberg angifna (i Neder-Luleå s:n), hvarest växten anträffades ³/₇ s. å.

Orchis incarnata. Å invid Gronttjärn i Skellefteå s:n ³/₇ 1919 anträffade, i anseende till öfverjordiska delen småvuxna ex. voro stamkölens flikar af osedvanlig längd (intill 13 ¹/₂ cmtr).

Betula verrucosa v. dalecarlica. Under vistelse i Bjurholm (i nordliga delen af Ång.) juli 1919 gafs mig af Förvaltaren E. Lindström anvisning om förekomsten af en flikbladig björk vid Hvitvattnets by (10 kilom. OSO om Bjurholm). I sällskap med Apotekaren E. Gillgren besöktes växtplatsen, en berg- och stenfylld tallås med sparsam löfträdsvegetation (bl. a. gråal), å vilkens helt närbelägna krön en af byns gårdar (den näst sydligaste) är förlagd. Trädets höjd c:ca 10 m., stammens omkrets, 1 ¹/₂ m. från marken: 0,77 m., invid den se-

¹ Arkiv f. Botanik Bd 3 (1904), n:r 4, sid, 110.

nare: 1,05 m. Vidjelliknande hänggrenar i tätä knippen, endast helt sparsamt fruktbarande. Apotekaren G. Gunnarsson har, efter undersökning av honom tillställt material, godhetsfullt meddelat: »Betula-formen är enligt mitt system *B. coriacea* × *verrucosa* f. *dalecarlica*, fullt öfverensstämmande med samma form från Ög. Skedevi, Lilla Nybygget, med undantag av, att här äro alla frukterna = *verrucosas*, då Skedevi-formen även har en del *coriacea*-frukter jämsides med *verrucosa*-frukterna. Båda ha hängefjäll som *coriacea*. Ornäs-formen har något djupare flikade blad, med något smälare och mer åtskiljda flikar och ett stort antal frukter mera närmande sig *coriacea*'s». Enär dels växtplatsen befinner sig invid bebyggd plats, dels något fynd av denna *Betula*-form förut ej synes vara känt från trakt, nordligare än i Dalarna, har det varit af intresse att söka utreda, huruvida exemplaret kommit på sin plats genom afsiktlig plantering eller sua sponte. Visshet härutinnan har ej kunnat uppnås; det senare synes dock mera sannolikt med stöd af växtplatsens närmare beskaffenhet och av de upplysningar, som Förvaltaren Lindström haft godheten meddela: »Någon tradition om björkens tillkomst finnes icke. Jag är alldeles öfvertygad om, att björken icke är planterad utan »vild». Der björken vuxit upp har det stått fullt med granskog. Jag tror, att björken upptäcktes först af några forstmän, som utförde taxeringar å Hvitvattnets skog år 1898. Sedan den, som då ägde gården, blev uppmärksamgjord på björkens egendomliga art, högg han bort den granskog, som stod omkring densamma, så att den skulle bättre framträda. Några planteringar finnas icke och har icke heller funnits vid gården, knappast inom Hvitvattnets by».

Alnus glutinosa. Haparanda skärg., ön Seskar. 1917.

Alsine peploides. Ds. s. och å ön Santasaari. 1917.

Dianthus deltoides v. *glaucus*. Mdp. Indals-Liden. 1919.

Anemone patens. Den klassiska Ramsele-fyndorten för »nipsippan» »¹/₄ mil ovan Nylands by»¹ besöktes ²⁷/₇ 1917 med Apotekaren H. Nygren som ciceron. Den är belägen å solig, öppen, brant nipslutning, 100 m. S om landsvägen åt Ström, helt invid en år 1915 tvärs öfver slutningen anlagd sidoväg. Till följd av den därvid i lösa sanden företagna, djupa nedskärningen är beståndet redan delvis förstördt och återstoden (en yta af c:a 10 × 20 m.) är utsatt för fortsatt nedrasning vid källossning och rikligare nederbörd. Här är uppsatt ett naturskyddsmärke, hviket dock, enligt uppgift, icke lär afskräcka traktens ungdom att å denna så öppet lig-gande plats bortplocka de tidigt (i slutet af April) utslående, lockande blommorna. Emellertid kunde Apot. N. uppvisa ett annat, c:a 1 kilom. västligare förefintligt område (på södra sidan af förutnämnda landsväg), hvar-rest växten finnes spridd öfver större yta, men ej så tätt, uti ung tallskog, bland ljung och andra småbuskar; blomningstiden angifves här inträffa c:a 3 veckor senare än å det förstnämnda stället. Som ett 3:dje växtställe inom Ramsele s:n uppgifver Apot. N. Nässjö by, belägen ytterligare 4 kilom. västerut invid Ström-vägen.

Arabis petraea. Den, som vid besök i Hernösand önskar stifta bekantskap med denna prydliga crucifer, kan med minsta besvär få sin önskan uppfylld genom promenad till »Bayards villa» invid hamninloppet. Å den smala, stengt-grusiga landremsan mellan vägen och stranden finnes växten ganska rikligt spridd, stadd i blomning under större delen af sommaren.

Arabis arenosa **suecica.* Att denna växt rikligen förekommer i Ångermanland är förvisso allbekant. Men att den, trots sin litenhet, kan, på grund av den oer-

¹ I Förteckning å Svenska nationalparker etc. (utgifven af K. Vetenskapsakademien 1919) angifven såsom befintlig »å Bäckängs utjord i Ramsele s:n». Till en början (1913) blef endast detta växtställe fridlyst; år 1915 utsträcktes fridlysningen af *A. patens* till att gälla hvarje förekomst inom Ramsele s:n.

hörda individrikedom, rent av vara karaktärsgivande för landskapsbilden under dess egentliga blomningstid, var jag i tillfälle att iakttaga under järnvägsresa Långsele-Sollefteå $\frac{6}{8}$ 1916. Fälten invid banan och nipslutningarna mot älven voro bokstavligen hvitpudrade såsom af nyfallen snö!

Bunias orientalis. Mpd. Nedansjö j. v. station. Jtl. Föllinge kyrkoby. 1918.

Saxifraga stellaris. Hrj. Hede, flerstädes vid bäckar invid stigen Kyrkbyn—Gammelbodarna—Nyvallen. 1918.

Saxifraga groenlandica. Vid 2:ne tillfällen har jag funnit denna vildmarkens planta i intim kontakt med kulturell anordning: tätt intill fotstenarna af riksröset n:r 238, W. om Pieskejaure (1883), uppe på »Nya Tarrahyddans» jordtak (1916), i båda fallen å nordsidan.

Potentilla intermedia. I närheten af Lycksele kyrkoby å kanten af den väg, som över Brattfors för till Åsele, anträffades $\frac{10}{7}$ 1919 grannt bestånd av en storväxt *Potentilla*-art med rik och tät inflorescens, vid denna tidpunkt företeende blott någon enstaka blomma utslagen. Medfördt material¹ har av Läroverksadjunkten D:r K. Johansson godhetsfullt granskats, hvilken häröfver yttrar: »Enligt min mening finnes intet som strider mot *P. intermedia*, vilken ju ock förekommer i norra Ryssland».

Rosa acicularis. Uppgiften i Hartmans flora 1879, att växten vore »numera utrotad» å ursprungliga lokalen, »på Furunäset» [= å Furunäs bys egor, invid Kalkstens-tjärnen], har C. Melander i Bot. Not. 1883 (sid. 209) visat bero på ett misstag. Vid besök i Skellefteå 1916 gavs mig av Apotekaren K. Blomqvist bestämdt besked, atf ej heller vid denna tidpunkt kunde vara tal om något utrotande. Sedan dess har jag vid under 3:ne somrar

¹ På grund av omständigheterna (artens sena blomning, afsaknaden af växtpress under färden, företagen å velociped) var det sanma mera knapphändigt, än önskvärdt varit.

å rad bedrifna studier kunnat konstatera dels beståndets riklighet å sagda plats, dels oriktigheten af vissa uppgifter om växtens förekomst å andra platser i Skellefteåtrakten (utförligare publikation är under förberedelse).

Trifolium spadicum. Vb. Bastuträsk's j. v. station (1917). Lule Lpmk. Malmberget, strax S om samhället. enl. uppgift (1916) af Apotekaren A. Örtenberg.

Lathyrus maritimus. Haparanda skärg., ön Santasaari. 1917.

Impatiens noli tangere. Ång. Skog, Lugnvik (1919).

Chaerophyllum Prescottii. Denna utpräglad östliga växt anträffades, under landsvägsfärd 12—13 juli 1917 Pajala-Öfver-Torneå, å 3:ne ställen »copiose», nämligen vid Jahrois, Pello och Nestenkangas, samtliga belägna N om polcirkeln (utförligare uppsats härom under tryckning).

Ledum palustre. Samstämmigt angives i våra allmänna florer denna växt vara hänvisad till *fuktiga* ställen: »skogskärr», »mossar», »myrar», »sanka sjöstränder» o. d.; sammaledes ock i specialflorer för Norrland: »locis paludosis sylvaticis» (Wahlenberg, 1812), »skogskärr» (Backman o. Holm, 1875), »skogskärr» (Svensson, 1885). Under färder i Övre Norrland (inom Lule-, Kalix-, och Torne-älvarnas dalgångar) har jag — till en början med förundran — iakttagit, hurusom samma växt här, i utomordentligt stor utsträckning, har sitt tillhåll på platser af helt motsatt natur: å öppna, torra sandbackar och i barrskog, växande å högländt situerad sten- och sandmark, i godt kamratskap med utpräglade xerofiler. såsom kråkris, ljung, lingon, mjölon, fårsvingel, plattlumner, islandslaf och renlaf! Under blomningstid utgör den ett välkommet estetiskt inslag i den tröstlöst ödsliga terrängen. Blomställningen — som oftast tät, halfklotformad — erinrar med sina långt utdragna stift, vid ytligt betraktande, om storslagen, hvitblommig trädgårds-Scabiosa.

Den enda litteraturuppgift, förf. kunnat finna, rörande denna företeelse — om ock blott gällande en mera afgränsad, sydligare belägen trakt — är C. Melander's:

»Ledum palustre — — — W och O om Lycksele, där dess lokal synes vara lika så bra den torra skogsbacken som den fuktiga myren» (Bot. Not. 1883, sid. 210).

Lyonia calyculata. Norra Vb. Öfver-Torneå, Ruskola by, efter anvisn. af Agronomen F. Mörtberg, Matarengi. 1917. (Utförligare uppsats över denna växts utbredning etc. är under förberedelse).

Primula sibirica. Före förf:s uppsats, i Sv. Bot. Tidskr. af år 1917 funnos endast 2 svenska fyndorter angifna i litteraturen. Uti sagda uppsats ökades antalet till 7, och genom sedan dess metodiskt fortsatt efterforskning äro f. n. ej mindre än 14 fyndorter kända inom Sveriges nordliga skärgårdsområde. (Närmare härom i under tryckning stadigt arbete).

Nepeta macrantha. Ång. Nordmaling, Lefvars by. Rikligt bestånd, i full blomning ²⁴/₇. Antagligen inkommen med barlast. 1917.

Lamium album. Hls. Lobonäs j. v. station. 1919.

Linaria vulgaris. Flerestädes inom Vb. och Ång. iakttagen som afsiktligt odlad prydnadsväxt — vid en Vb.-gård (i Långträsk) representerande trädgårdstjäppans enda dito.

Euphrasia bottnica. Norra Vb. Neder-Kalix, Karlsborg, anvisad af Postmästaren Nordfjell. 1917.

Campanula patula. I Skellefteå-trakten, å 2:ne ställen. 1918—1919.

Anthemis tinctoria. Norra Vb. Elfsbyn (1917). Hrj. Hede, Kyrkbyn. 1918.

Matricaria discoidea. Under färd 1919 Hällnäs—Lycksele—Åsele—Nyåker konstaterades en afsevärd »hvit fläck» med hänsyn till sagda plantas invasion, såsom framgår af följande förteckning (+ = förefintlig, — = förgäfves eftersökt):

+ Hällnäs	— Tallsjö
+ Lycksele	— Fredrika
— Ledningsmark	+ Öf. Nyland
— Lillögda	+ Bjurholm
— Tallberg	+ Nyåker.
— Åsele.	

Som sannolikt kan antagas, att den västligaste platsen, Åsele, kommer att som först erhålla sin gät-

kamomill västerifrån, via Dorotea vid inlandsbanan, mellan hvilka platser trafiken numera är vida lifligare än den österifrån till Åsele.

Cirsium heterophyllum flor. alb. Ång. Edsele, Utanede, nära ångbåtsbryggan (1917). Påtagligen sällsynt variant, ej anförd i flororna. Omnämnes dock någon gång, ss. af N. J. Andersson (Pl. vasc. Quickjock, 1844), af O. Vesterlund som funnen på ett ställe i norra Uppland (Bot. Not. 1884, sid. 58), af K. Nordström: Hrj. Vemdals-trakten (Ds. s. 1915, sid. 294).

Taraxacum rubrolineatum Norra Vb. Öfver-Torneå, Pello (1917). Determ.: H. Dahlstedt.

Mulgedium sibiricum. Norra Vb. Öfver-Torneå, invid Salmis bro (N. om Matarengi), enl. uppgift (1917) af Apotekaren B. Hörberg, Haparanda. D:o, Öfver-Kalix, Bränna, å älfbrinken, ett par 100 m. från apoteket, efter anvisn. af Apotekaren W. Hackzell (1916—1917). Vb. Bastuträsks j. v. station, enl. uppgift (1918) af Majoren K. Falk, Skellefteå.

Naumann, E., Notizen zur Systematik der Süsswasseralgen 19 s. 12 textf. — Arkiv f. Bot., Bd. 16, N:o 2.

Förf. beskriver här nya former, som han funnit i svenskt plankton. Därbland är en ny sektion af släktet *Chlorella*: *Siderocelis* med arterna *oblonga* och *minor*. Dess cellmembraner har järnoxidvärtor, fortplantningen sker endast genom (4) autosporer.

Förf. har sändt flera osäkra former till LEMMERMANN, som namngifvit dem, men ej eller endast delvis beskrifvit dem. Som förf. redan tidigare använt namnen, meddelar han här beskrifningar med figurer å följande: *Trachelomonas colvocina* v. *subglobosa*, *Tr. oblonga* v. *punctata*, *Tr. hispida* v. *coronata*, *Chrysococcus porifer*.

Följande af förf. uppställda arter beskrivas och afbildas: *Chrysococcus cordiformis*, *Brachyococcus* (nov. gen.) *chlorelloides*, *Nannochloris* (nov. gen.) *bacillaris* och *coccoides*.

Studier över de skandinaviska *Laminaria*-arterna.

AV G. EINAR DU RIETZ.

Under bearbetningen av de algsamlingar, som jag under de 4 senaste somrarna hopbragt vid olika delar av Skandinavien's kuster, har jag bl. a. nödgats göra en kritisk granskning av artbegränsningen och nomenklaturen inom släktet *Laminaria* LAMOUR. Då de därvid vunna resultaten i mångt och mycket avvika från den i svensk algologisk litteratur gängse uppfattningen, meddelas härmed redan nu huvuddragen av desamma.

De skandinaviska *Laminaria*-arterna falla som bekant inom två artgrupper av släktet, *saccharina*- och *digitata*-grupperna. Till den förra hör blott en art, *L. saccharina* (L.) LAMOUR.; om denna har jag i stort sett intet nytt att meddela, varför den här lämnas ur räkningen. De till *digitata*-gruppen hörande formerna grupperas av FOSLIE (1884) till 5 arter: *L. hyperborea* (GUNN.) FOSLIE, *L. Gunneri* FOSLIE, *L. nigripes* J. G. AG., *L. digitata* (L.) EDM. och *L. intermedia* FOSLIE. KJELLMAN (1890) upptar blott däremot 4 arter: *L. Clustoni* LE JOL. (= *hyperborea*), *L. Gunneri* FOSLIE, *L. digitata* (L.) LAMOUR, och *L. stenophylla* HARV., av vilka den sistnämnda är utbruten ur FOSLIES *L. digitata*, medan åter FOSLIES *L. intermedia* är indragen under *L. digitata*. Den Kjellmanska uppfattningen av artbegränsning och nomenklatur torde sedermera ha varit den allmänt härskande inom svensk algologi (jfr t. ex. KYLIN 1907).

L. nigripes är blott funnen i några få uppkastade exemplar i Finmarken (jfr FOSLIE 1890); det är sålunda åtminstone ännu osäkert, om den verkligen tillhör den skandinaviska floran, och detta torde väl vara förklaringen till att den ej upptages i den Kjellmanska handboken. *L. Gunneri*, vilken blott är funnen vid Berle-

vaag i Finmarken, har jag aldrig haft tillfälle att själv studera. Vad de övriga formerna beträffar, kan jag ej annat än tillfullo ansluta mig till FOSLIES artbegränsning. Som framgår av nedanstående sammanställning över de tre arterna, torde däremot den av FOSLIE använda nomenklaturen enligt nu gällande regler ej kunna bibehållas.

1. **L. scoparia** (STRÖM) DU RIETZ nov. comb.

Syn. *Fucus scoparius* STRÖM 1762 p. 93, 1770 p. 250 t. f. fig. 1.

Fucus hyperboreus GUNNERUS 1766 p. 34 t. III.

Laminaria hyperborea FOSLIE 1884 p. 42.

Fucus palmatus GMELIN 1768 p. 202 t. XXX.

» *digitatus* LINNÉ 1767 p. 134, 1771 p. 519 (jfr nedan).

Laminaria digitata LAMOUREUX 1813 p. 22 (jfr FOSLIE 1883 p. 12.), FOSLIE 1883 p. 14.

Laminaria Cloustoni EDMONSTON 1845 p. 54, LE JOLIS 1856 p. 56, KJELLMAN 1890 p. 22.

Upptagandet av STRÖMS namn torde vara oundvikligt. Redan den 1762 givna, synnerligen goda beskrivningen lämnar intet tvivel om identiteten, och den 1770 publicerade avbildningen är, som redan LE JOLIS framhåller, »optime». Såväl GUNNERUS som LINNÉ citera f. ö. *Fucus scoparius* STRÖM som synonym för resp. *F. hyperboreus* och *F. digitatus*. Även FOSLIE (1884 p. 35) betraktar *F. scoparius* STRÖM som fullt lika säkert som *F. hyperboreus* GUNNERUS, ehuru han av enligt nu gällande regler ej giltiga skäl föredrar det senare namnet.

Beträffande LINNÉS *Fucus digitatus* har redan FOSLIE fullt klart påvisat, att den efter allt att döma är identisk med *L. scoparia*, ej med *L. digitata*, och i sitt första *Laminaria*-arbete (1883) använder han ju också kombinationen *L. digitata* för den förstnämnda arten. Tydligt påverkad av KJELLMANS (1883 p. 300—301) onådiga upptagande av denna åtgärd, återgick han emellertid

redan följande år till den gängse användningen av namnet *digitata*, under uttryckligt framhållande av att hans åsikt om betydelsen av *Fucus digitatus* L. alltjämt var orubbad. I själva verket torde väl ingen, som verkligen satt sig in i frågan, kunna förneka riktigheten av FOSLIES åsikt. LINNÉ säger uttryckligen (1767 a p. 135) om sin *Fucus digitatus*: »Caule crassitie baculi ambulatorii», något som ju passar lika utmärkt på *L. scoparia*, som det är oförenligt med *L. digitata*. Och de 4 avbildningar hos andra författare, till vilka LINNÉ (1767 a och 1771) hänvisar [GUNNERUS (genom skriv- eller tryckfel GOUAN) 1766 t. 3, Flora danica 1770 t. 39, GMELIN 1768 t. 30 och STRÖM 1770 t. f. fig. 1. (till den sistnämnda ingen direkt hänvisning, blott till STRÖM 1762)] äro alla fullt otvetydig *L. scoparia*. Själva diagnosen »*Fucus caule tereti, fronde palmata, foliolis ensiformibus*», är ju tämligen intetsägande. Det enda, som hos den linneanska *Fucus digitatus* skulle kunna anses kunna tyda på *L. digitata*, är namnet; detta är nämligen upptaget efter HUDSON 1862, vars *Fucus digitatus* ju efter allt att döma verkligen är identisk med *L. digitata* (jfr nedan). HUDSON lämnar emellertid ingen figur. Personligen torde LINNÉ ha haft en högst obetydlig kännedom om *Laminaria*-arterna; den enda han fullt säkert omnämner från sina egna besök vid Skandinavians västra kust är *L. saccharina* (1737 p. 348—349 och 1747 p. 169), vilket nog sammanhänger med att han aldrig torde ha besökt någon mera exponerad strand. Nämnas bör dock, att en uppgift i Flora lapponica (1737 p. 449, »non raro duo vel tria folia parallela ex eodem caule prodeunt») möjligen kan tolkas så, att hans »*Fucus caule tereti brevissimo, folio maximo ensiformi, saepius simplici*», sedermera *Fucus saccharinus* (1753 p. 1161), även omfattat *L. digitata*.

Efter allt att döma torde LINNÉ, som i varje fall genom de nyss anförda goda avbildningarna, kanske

även genom herbarieexemplar, måste ha haft en rätt klar uppfattning av *L. scoparia*, i HUDSONS ofullständigt och utan figurhänvisning beskrivna *Fucus digitatus* ha trots sig finna ännu ett namn på denna art. Att han felaktigt identifierade den HUDSONSka arten med den av honom kända och föredragit det av HUDSON givna namnet framför de andra, torde emellertid efter det nyss sagda knappast kunna anföras som bevis för att hans *F. digitatus* omfattat bägge arterna. Snarare torde man tämligen utan tvekan kunna sätta likhetstecken mellan *L. scoparia* och *Fucus digitatus* L.

En annan egendomlig omständighet torde i detta sammanhang förtjäna ett omnämmande. *Fucus scoparius* STRÖM anföres av LINNÉ även som synonym med hans *Ulva Lactuca* (1767 b p. 719). Då STRÖMS beskrivning av *Fucus scoparius* knappast torde vara möjlig att missförstå till den grad, att man identifierade den med senare författares *Ulva Lactuca*, ligger ju den hypotesen nära till hands, att *Ulva Lactuca* L. ej alls vore identisk med den sistnämnda, utan verkligen vore en *Laminaria*, i så fall närmast *L. digitata*. LINNÉS diagnos motsäger icke ett dylikt antagande, och den skenbara orimligheten minskas ju betydligt av det förhållande att den i LINNÉS system närstående *Ulva latissima* L. faktiskt visat sig tillhöra *L. saccharina* (jfr FOSLIE 1883 p 12—13). Bland de synonymer, som LINNÉ citerar för sin *Ulva Lactuca*, är emellertid även »*Tremella marina vulgaris*, lact. sim. Dill. musc. 42 t. 8 f. 1» (LINNÉ 1753 p. 1163). DILLENII figur är visserligen mycket dålig, men avser med all säkerhet icke någon *Laminaria*, snarare då en *Ulva* eller *Monostroma*. Under sådana förhållanden tycks ju problemet *Ulva lactuca* L. bli tämligen olösligt, såvida ej citatet av *Fucus scoparius* STRÖM beror på en ren lapsus, vilket kanske ändå till slut bli den antagligaste lösningen på gåtan.

2. *L. digitata* (HUDS.) EDM.

EDMONSTON 1845 p. 54, FOSLIE 1884 p. 60, KJELLMAN 1890 p. 22 pr. p.

Syn. *Fucus digitatus* HUDSON 1762 p. 474.

» *bifurcatus* GUNNERUS 1766 p. 96, 1768 p. 86 t. VI fig. 2.

Laminaria flexicaulis LE JOLIS 1856 p. 578, FOSLIE 1883 p. 19 pr. p.

Som förut nämnts är i motsats mot LINNÉS HUDSONS *Fucus digitatus* tämligen säkert identisk med senare författares *L. digitata*. Orden »caule tereti brevissimo» i HUDSONS diagnos kunna ju omöjligt avse *L. scoparia*. Någon namnförändring torde sålunda ej vara behöfvig, men som auktor bör givetvis i stället för LINNÉ citeras HUDSON. Detta borde ju f. ö. under alla omständigheter alltid ha skett, ehuru det konsekvent uraktlåtits av samtliga algologiska författare. Som auktor för kombinationen *Laminaria digitata* bör, som FOSLIE (1883 p. 12 och 1884 p. 60) påpekat, LAMOUREUX, som vanligen citeras, utbytas mot EDMONSTON.

Av de talrika former av denna art, som speciellt FOSLIE urskilt och studerat och KJELLMAN upptagit och ytterligare förökad i sin handbok, är det framför allt två, som spela en utomordentlig stor roll vid de skandinaviska kusterna:

f. genuina LE JOLIS, 1856 p. 57, KJELLMAN 1890 p. 23.

Syn. *f. typica* FOSLIE 1884 p. 60.

Denna är den på mera skyddade ställen så gott som alltid uppträdande formen. Där stranden blir mera exponerad, övergår den tämligen kontinuerligt i följande form, Som en dylik övergångsform torde bl. a. *f. ensifolia* (LE JOLIS) (FOSLIE 1884 p. 90 t. 5—6, KJELLMAN 1890 p. 23) kunna uppfattas.

f. stenophylla HARVEY, 1846 t. 338, FOSLIE 1884 p. 60 t. 3.

Syn. *L. stenophylla* J. G. AGARDH 1867 p. 18, KJELLMAN 1883 p. 303, 1890 p. 24.

L. digitatus a genuina f. cuneata KJELLMAN 1890 p. 23.

På norska västkustens mera exponerade stränder (ej på de mest exponerade, där den ersättes av *Alaria esculenta*—associationen) är denna form normalt associations- och zonbildande i ett smalt bälte närmast över *L. scoparia*-associationen, vilken vanligen går upp som en tät skog ungefär till nedre gränsen för det genom tidvattnet intermittent blottlagda området. På svenska västkusten spelar den en vida mindre roll och är mindre extremt utbildad.

Frågan om *L. stenophyllas* arträtt var på 1880-talet föremål för en rätt långvarig polemik mellan å ena sidan FOSLIE, å den andra KJELLMAN och dennes lärjunge STRÖMFELT (jfr FOSLIE, 1884 p. 25 och 63, 1890 p. 82—84, KJELLMAN 1883 p. 303—305, 1890 p. 24, STRÖMFELT 1886 p. 45—47). Att här närmare ingå på denna torde vara överflödigt, då frågan synes mig fullt avgjord genom FOSLIE senaste inlägg. Det är f. ö. att märka, att KJELLMAN grundade sin uppfattning utslutande på museimaterial, då han själv aldrig haft tillfälle att se sin *L. stenophylla* i naturen, och att han 1890 nödgats grunda arten på väsentligen helt andra karakterer än 1883, sedan FOSLIE påvisat ohållbarheten av de först använda. Själv har jag varit i tillfälle att se de av STRÖMFELT insamlade isländska och skottiska exemplaren i Naturhistoriska Riksmuseet i Stockholm, och kan ej finna någon annan habituell skillnad från den mig välbekanta norska formen än en vanligen längre och grövre stipes, troligen sammanhängande med ett liv på något djupare vatten. Om man sålunda i motsats mot KJELLMAN betrakar den isländska och skottiska formen som identisk med den norska, bortfaller givetvis behovet av det Kjellmanska namnet *cuneata* för den sistnämnda fullständigt. — Av de moderna algologer, som arbetat med Nordatlantens algflora, torde ingen

erkänna *L. stenophylla* (jfr BÖRJESEN 1908 och JÓNS-
SON 1912).

3. *L. cucullata* (LE JOL.) FOSLIE.

FOSLIE 1883 p. 24.

Syn. *L. flexicaulis* f. *cucullata* et f. *ovata* LE JOLIS
1856 p. 59.

L. intermedia FOSLIE 1884 p. 81 t. 7—10, 1890 p. 85.

L. digitata δ *intermedia* KJELLMAN 1890 p. 23.

Denna i vårt land hittills föga beaktade art har jag haft tillfälle att iakttaga flerstädes på norska västkusten emellan Bergen och Trondhjem, och i likhet med FOSLIE funnit den vara synnerligen väl skild från *L. digitata*. Den uppträder vanligen på rätt djupt vatten inne i skärgårds- och fjordområdena, däremot aldrig i fullt öppet läge. Från *L. digitata* skiljes den lätt genom de fina och rikt förgrenade haptererna, och den i ett fåtal (vanl. 2—3) mycket breda flikar eller icke alls delade laminan, vilken alltid saknar den för *L. digitata* så karaktäristiska glattheten och vanligen är mer eller mindre småbucklig som hos *L. saccharina*. Lösblitna laminafragment äro ofta mycket svåra att skilja från denna art. En rätt kuriös hjälpkaraktär, som FOSLIE påpekat och jag själv aldrig funnit svika, är den konstanta (eller nästan konstanta) förekomsten på laminan av en *Spirorbis*-art, vilken aldrig uppträder på *L. digitata*.

Att FOSLIE i sitt andra arbete själv ändrat sitt ursprungligen givna artnamn till *L. intermedia*, kan givetvis enligt gällande regler ej godtagas.

Arten uppträder under tre former, f. *longipes* FOSLIE, 1884 p. 82, f. *typica* FOSLIE, 1883 p. 25 (f. *cucullata* FOSLIE 1884 p. 82) och f. *ovata* (LE JOLIS) FOSLIE, 1884 p. 82, (jfr KJELLMAN 1890 p. 24). Svenska exemplar av *L. cucullata* ligga i Uppsala Botaniska Museum under diverse olika namn från följande lokaler:

f. *typica*: Bohuslän (utan lokal och årtal), SOFIE
ÅKERMARK.

Bohuslän, Lysekil, /₆ 1874, F. R. KJELLMAN.

Göteborgs skärgård, /₇ 1889, JOHANSSON.

f. ovata: Bohuslän (utan lokal och årtal) J. E. ARESCHOUG.

D:o, SOFIE ÅKERMARK (ARESCHOUG Alg. scand. exs. nr. 167).

Bohuslän, Kristineberg, april 1906, H. KYLIN.

Halland, Varberg, ²⁰/₆ 1903, H. KYLIN,

Dessvärre hade jag under mina fältarbeten på svenska västkusten 1916 och 1917 ännu ej uppmärksamheten riktad på denna art och kan därför ur eget material ej lämna något bidrag till frågan om dess svenska utbredning.

Växtbiologiska Institutionen, Upsala, den ¹²/₁₂ 1919.

Litteraturförteckning.

- AGARDH, J. G., De Laminarieis symbolas offert. — Lunds Universitets Årsskrift. Tome 4. Lund 1867.
- BÖRGESEN, F., The Algae-Vegetation of the Faeröese Coasts with remarks on the Phyto-Geography. — Botany of the Faeröes. Part III. Copenhagen et Christiania 1908.
- DILLENUS, J. J., Historia muscorum. — Oxonii 1741.
- EDMONSTON, TH., A Flora of Shetland. — Aberdeen 1845.
- Flora Danica. Vol III. — Hafniae 1770.
- FOSLIE, M., Bidrag til kunskapen om de til gruppen Digitatae hørende Laminarier. — Christiania Videnskaps-Selskaps Forhandling 1883. N:o 2. Kristiania 1883.
- , Ueber die Laminarien Norwegens. — Ibid. 1884. N:o 14. Kristiania 1884.
- , Contributon to Knowledge of the Marine Algae of Norway. I East-Finmarken. — Tromsø Museums Aarshefter. XIII. Tromsø 1890.
- GMELIN, S. G., Historia Fucorum. — Petropoli 1768.
- GUNNERUS, J. E., Flora Norvegica. Pars prior. — Nidrosiae 1766.
- , Om nogle Norske Planter. — Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Skrifter. IV. Deel. Kjöbenhavn 1768.

- HARVEY, W. H., Phycologia Britannica. — London 1846 — 1851.
- HUDSON, G., Flora Anglica. — Londini 1762.
- JÓNSSON, H., The Marine Algal Vegetation of Iceland. — The Botany of Iceland. Part I, 1. Copenhagen 1912.
- KJELLMAN, F. R., Norra Ishavets algflora. — Vegaexpeditionens vetenskapliga iakttagelser. Band 3. Stockholm 1883.
- , Handbok i Skandinavien's hafsalgflora. I. Fucoideae. — Stockholm 1890.
- KYLIN, H., Studien über die Algenflora der schwedischen Westküste. — Ak. Afh. Uppsala 1907.
- LAMOUREUX, J. V. F., Essai sur les genres de la famille des Thalassiphytes non articulés. — Annales du Muséum d'Histoire Naturelle. Tome 20. Paris 1813.
- LA JOLIS, A., Examen des espèces confondues sous le nom de *Laminaria digitata* Auct., suivi de quelques observations sur le genre *Laminaria*. — Verhandlungen der Kaiserlichen Leopoldinisch-Carolinischen Akademie der Naturforscher. 25. Band. II. Abtheilung. Breslau und Bonn 1856.
- LINNÉ, C. VON, Flora lapponica. — Amstelodami 1737.
- , Wästgöta—Resa. — Stockholm 1747.
- , Species plantarum. — Holmiae 1753.
- , Mantissa plantarum. — Holmiae 1767. (1767 a).
- , Systema naturae. Ed. 1. — Holmiae 1767. (1767 b).
- , Mantissa plantarum. II. — Holmiae 1771.
- STRÖM, H., Physisk og Oeconomisk Beskrivelse over Fogderiet Søndmør, beliggende i Bergens Stift. I. Del. — Sorøe 1762.
- , Beskrivelse over Ti Norske Söe-Vaexter, som udi det Kiöbenhavnske Selskap af Laerdoms og Videnskabers Elskere ere fremlagte og oplæste i Aarene 1765, 1766, 1767, 1768 og 1769 Tiende Deel. Kjöbenhavn 1770.
- STRÖMFELT, H. F. G., Om algevegetationen vid Islands kuster. — Göteborgs Kongl. Vetenskaps- och Vitterhets-Samhälles Handlingar. S. 2, h. 21. Göteborg 1886.

I och för en monografi

öfver släktet *Fontinalis* blefve jag tacksam, om herrar botanister under sommaren ville insamla och till mig insända exemplar af släktet.

Lektor Hj. Möller,
Riksmuseet, Stockholm 50.

Död. ERIK COLLINDER, som afled d. 16 febr. 1920, i Sundsvall, var född d. 21 juli 1845 i Arbrå, blef student i Upsala 1871, fil. kand. 1877, adjunkt vid h. allm. läroverket i Sundsvall 1879 och blef pensionerad 1913. Han har utgifvit Medelpads flora 1909, ett exsiccaturverk öfver Angermanlands och Medelpads Rosor i två fasciklar 1914 samt har skrivit ett par uppsatser i Botaniska Notiser 1907 och i Svensk Botanisk Tidskrift 1907.

Död. FABIAN JULIUS BÆREN^HDTZ, som afled i Lidingö villastad den 20 mars 1920, var född d. 15 mars 1849, blef fil. dr. i Lund 1879, lektor vid h. allm. läroverket i Kalmar 1880 och erhöi pension 1914. Han publicerade i Botaniska Notiser 1871 »Uppgift på några för Blekinge nya växter».

Döde. Den 6 nov. 1919 prof. SPYRIDON MILIARAKIS i Athén. — Den 31 jan. 1920 geheimerat, prof. WILHELM PFEFFER i Leipzig, född d. 9 mars 1845. — Den 17 okt. 1919 prof. VIGGO ALBERT POULSEN i Köpenhamn, född d. 31 maj 1855. — Den 3 dec. 1919 prof. ERNST STAHL i Jena, född d. 21 juli 1848.

Mendelska sällskapet i Lund har för avsikt att instundande vårtermin utgiva första häftet av sin tidskrift »*Hereditas*». Innehållet kommer att upptagas av originalavhandlingar, vilka redogöra för ärftlighetsundersökningar å såväl växter, djur som människor. Ett stort antal ärftlighetsforskare ha redan utlovat bidrag. Varje band beräknas skola omfatta 22 tryckark i stor oktav, fördelade på tre häften. Illustrationerna tryckas dels i texten, dels på särskilda planscher. Banden utkomma tvångsfritt med ungefär ett band pr år.

För att granska till införande i tidskriften inlämnade avhandlingar har Sällskapet tillsatt en redaktionskommitté bestående av Professor, Fil. Dr. H. NILSSON-EHLE, Docenten, Med. Dr. HERMAN LUNDBORG, Docenten, Fil. Dr. N. HERIBERT-NILSSON och Fil. Lic. GUSTAV THULIN.

Då det för bestämmande av upplagans storlek är av vikt att utröna det förefintliga intresset för tidskriften, anmodas den, som önskar subscribera på första bandet, göra anmälan därom till redaktionen av »*Hereditas*», Lund, Adelgatan 7. Bandets pris blir 25 kr.

Anteckningar från Torneträsk-området.

Av

GUNNAR SAMUELSSON.

Sommaren 1916 tillbringade jag med understöd av Letterstedtska föreningen ungefär en månad ($^{29}/7$ — $^{24}/8$) inom Torneträsk-området med huvudkvarter vid Abisko, naturvetenskapliga station. Vistelsen här hade i främsta rummet ett rent studiesyfte. Jag ville åtminstone se något av det område, där TH. C. E. FRIES utfört sina grundläggande undersökningar över de skandinaviska fjällens växtsamhällen¹. De nya iakttagelser, jag gjorde, äro tämligen obetydliga. Dock torde några förtjäna ett omnämnande.

De viktigaste nya resultaten av min vistelse i Torneträsk-området torde ligga i den samling av mossor, jag där hopbringade. Denna kommer att fördelas i första rummen på Naturhistoriska Riksmuseets avdelning för arkegoniater och fossila växter samt Uppsala Universitets botaniska museum. De ej särdeles talrika bladmosorna ha bestämts av Lektor E. JÄDERHOLM, Norrköping. Den vida större samlingen av levermossor, som torde vara den största, som hittills hopbringats inom Torne lappmark, har bestämts av f. d. Lektor H. W. ARNELL, Uppsala. Den innehåller inemot 100 arter, däribland många för trakten nya. Den märkligaste av dessa är den för hela Nordeuropa nya *Jungermania scitula* Taylor, en högalpin art, som beskrivits från Nordamerika och först nyligen påvisats även för Alperna. Den insamlades på klippor i Snuoarajokks kanjon samt på ett par dolomitklippor vid Abiskojaures sydända.

¹ Botanische Untersuchungen im nördlichsten Schweden. — Akad. Abh. Uppsala 1913.

Tabell.

Hedseriens snölegor inom Torneträsk-området. *a* ca. 1 km. nordväst om Tjuonatjåkko, ca. 900 m. ö. h.; *b* och *c* Vassivagge, ca. 500 m. ö. h.; *d* Tsasinnjaskatjåkko's östsluttning, ca. 850 m. ö. h.; *e* Snuoratjåkko nära Jebrenjokks stora fall, ca. 850 m. ö. h. — Mossor (utom en) bestämda av H. W. ARNELL. — 1 = enstaka, 2 = tunnssädd, 3 = strödd, 4 = riklig, 5 = ymnig (enl. de HULT-SER-
NANDERSKA frekvensgraderna).

	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>
<i>Carex brunnescens</i>	—	1	—	—	—
» <i>Lachenalii</i>	1	1	1	—	1
» <i>rigida</i>	—	1	—	—	—
<i>Cerastium lapponicum</i>	1	1	1	—	1
<i>Deschampsia alpina</i>	1	1	—	—	—
» <i>flexuosa</i>	—	1	—	—	—
<i>Gnaphalium supinum</i>	1	1	1	—	—
<i>Oxyria digyna</i>	1	1	—	—	—
<i>Phleum alpinum</i>	—	—	—	—	1
<i>Poa alpina</i>	—	—	—	—	1
<i>Ranunculus pygmaeus</i>	1	1	—	—	—
<i>Rumex arifolius</i>	1	1	—	—	—
<i>Salix herbacea</i>	1	3	—	—	—
<i>Saxifraga stellaris</i>	1	—	—	—	—
<i>Trisetum spicatum</i>	—	1	—	—	—
Mossor, t. ex.	5	5	5	5	5
<i>Anthelia nivalis</i>	3	1	3	+	3
<i>Blepharostoma trichophyllum</i>	—	—	—	+	—
<i>Ceratodon purpureus</i>	—	—	1	—	—
<i>Cesia varians</i>	—	1	4	+	3
<i>Conostomum tetragonum</i>	—	2	—	—	—
<i>Dicranum falcatum</i>	2	—	—	—	1
» <i>fulvellum</i> ¹	—	—	—	—	1
» <i>Starkei</i>	—	—	—	—	1
<i>Jungermania alpestris</i>	5	5	1	+	1
» <i>ventricosa</i>	1	—	1	—	—
<i>Marsupella condensata</i>	1	—	—	+	4
<i>Nardia Breidlerii</i>	—	—	—	—	1
» <i>geoscyphus</i>	—	—	—	+	—
<i>Pleuroclada albescens</i>	1	1	3	+	2

¹ det. E. JÄDERHOLM.

	a	b	c	d	e
<i>Pohlia commutata</i>	1	—	—	+	3
» <i>cucullata</i>	—	1	1	—	—
<i>Polytrichum sexangulare</i>	2	1	3	+	3
Lavar, t. ex.	1	1	1	1	1
<i>Cetraria hiascens</i>	—	1	—	—	—
<i>Cladonia</i> sp.	—	1	—	—	—
<i>Solorina crocea</i>	1	—	—	—	—
<i>Stereocaulon</i> sp.	1	—	—	—	—

Beståndsanalyser över traktens växtsamhällen utförde jag nästan icke alls. Endast över de allra senast snöfria markernas vegetation gjorde jag några uppteckningar. I nedanstående tabell återges sammansättningen av fem bestånd, tillhörande hedseriens snölegor. *a* och *b* äro något mindre starkt påverkade av långvarig snöbetäckning än de övriga, vilket tydligt ger sig till känna, dels i den rikare fanerogamvegetationen, dels i den starka övervikten av *Jungermania alpestris* i bottenskiktet. Men eljest är ju överensstämmelsen i fråga om bottenskiktet synnerligen stor, och intet tvivel kan råda om de olika beståndens nära släktskap i ekologiskt hänseende. Och vad beträffar likheten mellan vegetationen på dessa snölegor och den, jag förut beskrivit från hedseriens mest utpräglade snölegor på fjällen i Dalarne och Hardanger (Finse)¹, så är den i fråga om bottenskiktet så gott som fullständig, medan större växlingar finnas i fältskiktet. Jag finner häri en bekräftelse på min förut hävdade uppfattning, att bottenskiktets sammansättning ger den bästa ledningen för en naturlig klassificering av snölegornas växtsamhällen.

I skarpaste motsats till dessa hedseriens snölegor

¹ Studien über die Vegetation der Hochgebirgsgegenden von Dalarne. — Nova Acta Reg. Soc. Scient. Ups., IV: 4: 8, 1917.

Studien über die Vegetation bei Finse im inneren Hardanger. — Nyt Mag. f. Naturvid., 55, 1916.

står de översilade snölegornas, smältbäckarnas och källdragens sinsemellan nära överensstämmande vegetation. För att illustrera även dennas sammansättning inom Torneträsk-området må återges en uppteckning från en smältbäck på Vassitjäckkos västsluttning nämligen:

<i>Agrostis borealis</i>	1	<i>Saxifraga rivularis</i>	3
<i>Arabis alpina</i>	1	» <i>stellaris</i>	3
<i>Cardamine pratensis</i>	1	<i>Taraxacum croceum</i>	1
<i>Carex Lachenalii</i>	1	<i>Veronica alpina</i>	1
<i>Cerastium lapponicum</i>	1		
<i>Deschampsia alpina</i>	1	<i>Marchantia polymorpha</i>	1
<i>Epilobium anagallidifolium</i> 1		<i>Martinellia rosacea</i>	1
<i>Gnaphalium supinum</i>	1	<i>Moerchia Blythii</i>	1
<i>Oxyria digyna</i>	3	<i>Nardia geoscyphus</i>	1
<i>Poa alpina f. vivipara</i>	2	<i>Peltolepis sibiricus</i>	1
<i>Ranunculus pygmaeus</i>	1	<i>Philonotis tomentella</i>	4
<i>Sagina Linnæi</i>	1	<i>Pohlia albicans</i>	3
<i>Saxifraga cernua</i>	2	» <i>commutata</i>	1

Längs Torneträsks nordsida ligger en hel rad av flacka fjäll, vilkas mot sjön vättande sydsidor på många ställen förete branter av sådan natur, att de med fullt skäl kunna inordnas bland de s. k. sydbergen. Mindre branter finnas litet varstades, men de större och sammanhängande ligga i eller strax ovan själva skogsgränsen. Spridda uppgifter finnas från nästan alla dessa fjäll, men mera fullständiga listor, avseende själva branterna, deras hyllor och rasmarker finnas ej publicerade från något av dem. Självt äger jag utförligare anteckningar om ett par av dem, nämligen Pesisvare (^{17/s}) och Snuoratjäckko (^{18/s}) på ömse sidor om Jebrenjokk¹.

Pesisvares och Snuoratjäckkos sydbranter äro utbildade i lösa, kalkrika skiffrar. Vegetationen här är mycket artrik och fördelad på en mängd olika växtsambällen, de flesta dock företrädade blott av små frag-

¹ Spridda uppgifter om floran i dessa sydbranter ha förut lämnats i uppsatser i Sv. Bot. Tidskr. av T. LAGERBERG (1909), Th. C. E. FRIES och S. MÅRTENSON (1910), N. SYLVÉN (1914) och E. STERNER (1916).

ment. Man har en provkarta på *Dryas*-hedar, i regel mycket torra ört- och gräsängar, *Dryas*-kärr osv., förutom mera specifika klippspringsassociationer o. d. Om man i en lista sammanfattar ett större område, kan det alltså ej bli tal om ett ekologiskt enhetligt växtsamhälle. En sådan lista kan ändock ha ett visst intresse, och jag har nedan sammanställt de arter, jag antecknat från de bägge branterna. För ingendera gör dock listan anspråk på fullständighet. Och särskilt för Pesisvare utgör det område (det västligaste), som jag undersökte, blott en mindre del av dess branter. De flesta här upptecknade arterna härstamma från en mycket torr äng på rasmarken nedanför en större brant.

<i>Alchemilla acutidens</i> P, S. ¹	<i>Cerastium alpinum</i> P, S.
<i>Alsine biflora</i> P, S.	<i>Chamaenerium angustifolium</i> S.
» <i>stricta</i> P, S.	<i>Cirsium heterophyllum</i> P.
<i>Angelica Archangelica</i> P, S.	<i>Cystopteris fragilis</i> P, S.
<i>Antennaria alpina</i> P, S.	<i>Deschampsia flexuosa</i> P.
» <i>dioeca</i> P, S.	<i>Draba magellanica</i> P, S.
<i>Anthoxanthum odoratum</i> P, S.	» <i>Wahlenbergii</i> S.
<i>Anthriscus silvestris</i> P.	<i>Dryas octopetala</i> P, S.
<i>Arabis alpina</i> P, S.	<i>Empetrum nigrum</i> S.
<i>Arctostaphylos alpina</i> S.	<i>Equisetum pratense</i> P.
<i>Arenaria ciliata</i> * <i>norvegica</i> S.	<i>Erigeron elongatus</i> P, S.
<i>Asplenium viride</i> P, S.	» <i>uniflorus</i> S.
<i>Astragalus alpinus</i> P, S.	<i>Erysimum hieraciifolium</i> P, S.
» <i>frigidus</i> P.	<i>Euphrasia minima</i> P, S.
» <i>oroboides</i> P, S.	» <i>salisburgensis</i> P.
<i>Bartsia alpina</i> S.	<i>Festuca ovina</i> P, S.
<i>Betula nana</i> S.	» <i>rubra</i> P, S.
» <i>odorata</i> P, S.	<i>Gentiana nivalis</i> P, S.
<i>Botrychium Lunaria</i> S.	» <i>tenella</i> P, S.
<i>Campanula rotundifolia</i> S.	<i>Geranium silvaticum</i> P. S.
<i>Carex atrata</i> S.	<i>Hieracium caesiiflorum</i> S.
» <i>atrofusca</i> S.	» <i>halsicum</i> P, S.
» <i>capillaris</i> S.	» <i>stenolepis</i> P, S.
» <i>rupestris</i> P, S.	» <i>vulgatum</i> (coll.) P.
» <i>vaginata</i> P, S.	<i>Juniperus communis</i> P, S.

¹ P = Pesisvare, S = Snوراتjåkko.

- Luzula frigida* S.
 » *spicata* S.
Melandrium apetalum P, S.
 » *dioecum* P, S.
Melica nutans P, S.
Oxyria digyna S.
Oxytropis lapponica P, S.
Parnassia palustris P, S.
Poa alpina P, S.
 » *glauca* P, S.
 » *nemoralis* S.
 » *pratensis* P.
Polygonum viviparum S.
Potentilla Crantzii P, S.
 » *nivea* P, S.
Prunus Padus P.
Rhodiola rosea P, S.
Ribes pubescens v. glabellum P.
Rubus idæus P.
 » *saxatilis* P, S.
Rumex arifolius S.
Sagina Linnæi S.
Salix glauca S.
 » *hastata* P, S.
 » *lanata* S.
 » *nigricans* P, S.
Salix phylicifolia P, S.
Saussurea alpina S.
Saxifraga adscendens P.
 » *aizoides* P, S.
 » *cæspitosa* S.
 » *cernua* S.
 » *nivalis* P, S.
 » *oppositifolia* P, S.
Selaginella selaginoides S.
Silene acaulis P, S.
Solidago virgaurea P, S.
Stellaria graminea P, S.
Taraxacum ceratophorum S.
Thalictrum alpinum P, S.
Trisetum spicatum P, S.
Triticum caninum P, S.
 » *violaceum* P, S.
Trollius europæus S.
Vaccinium uliginosum S.
Viola biflora P, S.
 » *rupestris* S.
Veronica alpina S.
 » *fruticans* P, S.
Viscaria alpina P, S.
Woodsia glabella S.

Som jag ju endast hade en kortare tid till mitt förfogande, kommo mina exkursioner helt naturligt att gå till de lättast tillgängliga trakterna. Men som jag genast fann, att icke ens inom dessa kändedomer om kärleväxternas utbredning var på något sätt uttömmande, så förde jag ständigt noggranna anteckningar häröver. Någon för området helt ny kärleväxt (utom en del Hieracier) anträffade jag visserligen icke. Men som jag kom att besöka bl. a. några förut till sin flora alldeles okända fjäll, så innehålla mina anteckningar för ett flertal arter ej förut kända växplatser. De fynd, som gjordes inom Abisko nationalpark, har jag meddelat till Docent TH. C. E. FRIES, Uppsala, som upptagit dem i

sin förteckning över parkens växter¹. De viktigaste av dessa härstamma från Abiskojaures närmaste omgivningar, främst från hedarna nedanför Kierona, där jag anträffade en synnerligen rik förekomst av *Dryas*-floras arter. Även av de övriga fyndorterna synas mig åtskilliga förtjänta av att offentliggöras.

Nedan upptar jag de nya växplatser, jag antecknat, för alla arter, som ej inom de höjdlägen, de tillhöra, kunna antas vara praktiskt taget allmänna inom hela Torneträsk-området. För de arter, som ovan angivits för Pesisvares och Snuoratjåkks sydbranter, upprepas dock icke dessa ställen.

Achillea millefolium. Snuoratjälko vid nybygget.

Alchemilla filicaulis. Abisko nedanför naturvetenskapliga stationen, Snuoratjälko.

A. glomerulans. Pesisvare, Snuoratjälko.

A. Murbeckiana. Abiskojaures väststrand, Kierona mot Abiskojaure, Tsasinnjaskatjälko, Njutum.

A. subglobosa. Abisko turiststation på en vägkant.

A. Wichuræ. Abiskojaures väststrand, Kierona mot Abiskojaure, Tsasinnjaskatjälko.

Alopecurus aequalis. Paddosvarats.

Alsine stricta. Kierona mot Abiskojaure, Paddosvarats, Snuoratjåkks kanjon, nordväst om Njutum.

Angelica silvestris. Pesisvare i björkskog.

Arctostaphylos alpina. Paddosvarats, Pesisvare, Vassitjälko, Njutum.

A. uva ursi. Jebrenjokk.

Arnica alpina. Nissontjälko på grusrevlar norr om cirkusdalen.

Astragalus frigidus. Paddosvarats.

Athyrium alpestre. Pätsovare, Pesisvare, Vassitjälko.

A. Filix femina. Pesisvare, Jebrenjokk, Snuoratjälko (flerstädes).

Barbarea stricta. Snuoratjälko vid stranden av Torneträsk.

Botrychium Lunaria. Pesisvare, Vassitjälko, nordväst om Njutum.

¹ Floran inom Abisko nationalpark. — K. Vet. Akad:s Ark. f. Bot., 16: 4, 1919.

- Calamagrostis neglecta*. Paddosvarats, Tsasinnjaskatjåkko (ca. 1000 m. ö. h.), Pesisvare, Snuoratjåkko.
- C. purpurea*. Pesisvare, Snuoratjåkko, Vassitjåkko, Njutum.
- Caltha palustris*. Jebrenjokk, Riksgränsen, Njutum.
- Campanula uniflora*. Nissontjåkko tills. m. *Arnica alpina*.
- Cardamine bellidifolia*. Vaimaåive, Pesisvare.
- C. pratensis*. Tjuonatjåkko, Pesisvare, Vassitjåkko.
- Carex aquatilis*. Snuoratjåkko.
- C. atrata*. Pesisvare, Vassitjåkko, nordväst om Njutum.
- C. atrata* × *Halleri*. Pesisvare, Snuoratjåkko (rikligt).
- C. atrofusca*. Pesisvare, nordväst om Njutum.
- C. brunnescens* × *Lachenalii*. Njutum.
- C. canescens*. Snuoratjåkko, Riksgränsen.
- C. capitata*. Pesisvare, Snuoratjåkko.
- C. dioeca*. Paddosvarats, Snuoratjåkko, Vassitjåkko (rikligt).
- C. Goodenowii*. Paddosvarats, Pesisvare.
- C.* juncella*. Snuoratjåkko, Vassijaure, Njutum.
- C. loliacea*. Paddosvarats.
- C. magellanica*. Riksgränsen, Njutum.
- C. polygama*. Nordväst om Njutum.
- C. rariflora*. Riksgränsen, nordväst om Njutum.
- C. rotundata*. Paddosvarats.
- C. rupestris*. Nissontjåkko, Paddosvarats, Snuorajokks kanjon, Airasvare, Vassitjåkko.
- C. saxatilis*. Vaimaåive, Pesisvare.
- Carum carvi*. Riksgränsens station.
- Cassiope tetragona*. Vaimaåive, Nissontjåkko, Paddosvarats, Pesisvare.
- Catabrosa algida*. Tjuonatjåkko, Snuoratjåkko (flerstädes), Airasvare.
- Cerastium alpinum* × *arcticum*. Vassitjåkko (ett mycket utpräglat individ).
- C. arcticum*. Tjuonatjåkko, Kierona mot Abiskojaure, Abiskojaures sydstrand, Torneträsks strand nedanför Abisko naturvetenskapliga station.
- C. caespitosum** *alpestre*. Pesisvare, Snuoratjåkko.
- Chamaeorchis alpina*. Paddosvarats omgivningar.
- Crepis paludosa*. Pesisvare.
- Cystopteris fragilis*. Paddosvarats, klippor nära Abisko station.
- Deschampsia alpina*. Tjuonatjåkko, Nissontjåkko, Jebrenjokks delta, Pesisvare, Vassitjåkko.
- D. caespitosa*. Snuoratjåkko, Vassitjåkko.

- Draba nivalis*. Nissontjåkko nordsida (flerstädes), Snuoratjåkko, Airasvare.
- D. rupestris*. Nissontjåkko, Vassitjåkko.
- Dryas octopetala*. Vaimaåive, Tjuonatjåkko, Nissontjåkko, Paddosvarats, Airasvare.
- Dryopteris Filix mas*. Snuoratjåkko i björkskogen.
- D. Phegopteris*. Pesisvare, Riksgränsen.
- Elyna myosuroides*. Pesisvare.
- Epilobium alsinifolium*. Pesisvare (även vitblommig), Snuoratjåkko.
- E. anagallidifolium*. Nedanför Abisko järnvägsstation, Pesisvare, Snuoratjåkko, Njutum.
- E. davuricum*. Jebrenjokk, Pesisvare.
- E. lactiflorum*. Pesisvare, Snuoratjåkko.
- Erigeron elongatus*. Paddosvarats.
- E. unalaschkensis*. Nissontjåkko, Snuoratjåkko, Airasvare, Vassitjåkko, nordväst om Njutum.
- Eriophorum latifolium*. Pesisvare (rikligt i en myr i björk-regionen).
- Euphrasia salisburgensis*. Pesisvare (flerstädes), Snuoratjåkko.
- E. tenuis*. Abisko naturvetenskapliga station.
- Galium uliginosum*. Nära Torneträsks strand nedanför Abisko järnvägsstation, Jebrenjokk och Snuoratjåkko vid stranden.
- Gentiana tenella*. Nissontjåkko, Paddosvarats.
- Gymnadenia conopsea*. Pesisvare.
- Habenaria albida*. Pesisvare.
- Hieracium prenanthoides*. Pesisvare, Snuoratjåkko.
- Hierochloa alpina*. Nissontjåkko, Pesisvare, Airasvare.
- Hippuris vulgaris*. Abisko (flerstädes), Jebrenjokk i lagunen.
- Juncus arcticus*. Snuoratjåkko i björk- och fjällregionerna.
- J. filiformis*. Vassivagge.
- J. triglumis*. Nissontjåkko, Pesisvare, Snuoratjåkko.
- Koenigia islandica*. Pesisvare (flerstädes), Snuoratjåkko.
- Lappula deflexa*. Paddosvarats nedanför kalkbranten.
- Leontodon autumnalis v. asperior*. Pesisvare, Snuoratjåkko, Njutum.
- Luzula pilosa*. Pesisvare.
- L. Wahlenbergii*. Vaimaåive, Nissontjåkko.
- Lycopodium clavatum*. Jebrenjokk.
- L. complanatum*. Snuoratjåkko.
- Matricaria discoidea*. Abisko naturvetenskapliga station (ett individ).

- Melandrium apetalum*. Vaimaäive, Tjuonatjåkko, Nissontjåkko, Abiskojaures sydända, Snuorajokks kanjon, nordväst om Njutum.
- Mulgedium alpinum*. Abiskojaures sydända, Pesisvare.
- Orchis maculata*. Pesisvare.
- Oxycoccus microcarpus*. Snuoratjåkko.
- Papaver radicatum*. Nissontjåkko tills. m. *Arnica alpina*.
- Paris quadrifolia*. Pesisvare.
- Pedicularis hirsuta*. Tjuonatjåkko, Nissontjåkko, Pesisvare, Snuoratjåkko.
- Petasites frigida*. Njutum.
- Pinguicula vulgaris*. Jebrenjokk, Njutum.
- Poa arctica*. Nissontjåkko.
- P. glauca*. Tjuonatjåkko, Nissontjåkko, Paddosvarats, Snuorajokks kanjon.
- Polygonum aviculare*. Jebrenjokkstugan, Snuoratjåkko vid nybygget.
- Polypodium vulgare*. Nissontjåkko, Paddosvarats.
- Polystichum Lonchitis*. Pesisvare i björkskogen.
- Populus tremula*. Paddosvarats, Pesisvare, Snuoratjåkko.
- Prunus Padus v. borealis*. Paddosvarats, Jebrenjokk.
- Pyrola secunda*. Kierona mot Abiskojaure, Jebrenjokk.
- Ranunculus glacialis*. Pesisvare, Snuoratjåkko, Airasvare.
- R. hyperboreus*. Nära Mjellejokk vid järnvägen.
- R. nivalis*. Vaimaäive, Tjuonatjåkko, Nissontjåkko, Pätsovare, Pesisvare, Snuoratjåkko, Airasvare, nordväst om Njutum.
- R. nivalis* × *pygmæus*. Tjuonatjåkko.
- R. reptans*. Paddosvarats, Jebrenjokk, Riksgränsen.
- Rhododendron lapponicum*. Paddosvaratsstrakten (oerhört riktigt), Pesisvare.
- Ribes pubescens v. glabellum*. Paddosvarats, Mjellejokk, Jebrenjokk.
- Rubus arcticus*. Mjellejokk.
- Rumex Acetosella*. Snuoratjåkko vid nybygget.
- Sagina caespitosa*. Tjuonatjåkko.
- S. intermedia*. Tjuonajokk, Torneträsks strand nedanför Abisko järnvägsstation.
- Salix arbuscula*. Snuoratjåkko i björkregionen.
- S. caprea*. Snuoratjåkko i björkregionen (flere träd).
- S. herbacea* × *lapponum*. Pesisvare.
- S. lapponum*. Nissontjåkko, Pesisvare, Snuoratjåkko.
- S. myrsinites*. Paddosvarats, Pesisvare.

- Salix reticulata*. Nissontjåkko, Pesisvare, Njutum.
Saxifraga caespitosa. Nissontjåkko, Paddosvarats, nordväst om Njutum.
S. nivalis. Nissontjåkko, Snuorajokks kanjon, Vassitjåkko, nordväst om Njutum.
S. rivularis. Tjuonatjåkko, Riksgränsens station, Njutum.
S. stellaris v. comosa. Tjuonatjåkko, Nissontjåkko, Torne-träsks strand nedanför Abisko järnvägsstation, Snuoratjåkko, Airasvare.
S. tenuis. Pesisvare, Airasvare, Vassitjåkko, nordväst om Njutum.
Sorbus Aucuparia. Jebrenjokk, Pesisvare.
Stellaria graminea. Jebrenjokk i björkskog.
St. media. Snuoratjåkko vid nybygget.
Struthiopteris germanica. Pesisvare.
Triglochin palustre. Nära Mjellejokk.
Triticum caninum. Paddosvarats.
T. violaceum. Snuorajokks kanjon.
Urtica dioeca v. Sondenii. Pesisvare.
Utricularia vulgaris. Abisko söder om järnvägen nära stationen (blommande!).
Valeriana sambucifolia. Pesisvare.
Viola epipsila. Snuoratjåkko.
Viscaria alpina. Airasvare, Njutum.

Bryk, F., Caroli Linnaei Adonis Stenbrohultensis.
 13 s. inledning, 28 s. fototypografi, 2 kartor. 1920.

Under sin vistelse i föräldrahemmet i dec. 1731 och jan. 1732 sammanskref, eller kanske rättare renskref LINNÉ en förteckning öfver växterna i fadrens trädgård i Stenbrohults prästgård. Detta manuskript, som förvaras i Bergianska biblioteket, har nu utgifvits i en faksimileupplaga å 100 exemplar. Det åtföljes af en karta öfver Stenbrohult efter en teckning af Linnæus 1709 och en annan från år 1696 efter original i Landtmästeristyrelsens arkiv. Manuskriptet synes vara defekt, i det att det börjar med heptandria, likaså fattas i midten klasserna från heptandria till enneandria och början af decandria. Antalet uppräknade växtformer går till 224.

Vetenskapsakademien. D. 11 febr. Prof. LINDMAN redogjorde för innehållet i lektor MÖLLERS afhandling »Löv-mossornas utbredning i Sverige, del 7», hvilken skulle intagas i Arkiv för Bot. — Densamme anmälde, att Riksmuseets botaniska afdelning under år 1919 kommit i besittning af en utomordentligt värdefull samling, nämligen den i Berlin bosatte mykologen H. SYDOWS svampherbarium, som genom sammanskott af flera mecenater kunnat inköpas till museet.

Den 27 febr. Sanitetsrådet dr. P. MENZEL i Dresden belönades med akademiens äldre Linnémedalj i guld för det värdefulla arbete, han utfört för riksmuseets paleobotaniska afdelning.

Den 10 mars. Följande resestipendier utdelades: 250 kr. från fonden för reseunderstöd till fil. mag. ELSA BORGENTAM för undersökning af parasitsvamparnes utbredning i Norra Sverige; samt från Krokska fonden 700 kr. till fil. mag. G. ERDTMAN för fortsatta studier öfver den sydvästsvenska (företrädesvis halländska) floran, och 700 kr. åt läroverksadjunkten E. BRODDESON för växtgeografiska undersökningar i Lycksele Lappmark.

Ny Litteratur.

- BRYK, F., 1920, Caroli Linnæi Adonis Stenbrohultensis, 13 sid. inledning, 28 s. fototypografi, 2 kartor.
- ERIKSSON, J., 1920, Sur l'hétéroecie et la spécialisation du *Puccinia caricis* Reb. 4 s. — Revue génér. Bot. T. 32.
- NAUMANN, E., 1919, Notizen zur Biologie der Süßwasseralgen. 11 s., 7 textf. — Arkiv f. Bot., Bd. 16, N:o 1.
- , Notizen zur Systematik der Süßwasseralgen. 19 s., 12 textf. — Anf. st. N:o 2.
- , Beiträge zur Kenntnis des Teichnannoplanktons. III. Einige Gesichtspunkte zur Beurteilung des biologischen Effekts der vegetationsfärbenden Hochproduktionen. — Biolog. Zentralbl., Bd. 38, 1919, s. 337—346.
- TOEPFFER, A., 1920, Nordasiatische und Nordamerikanische Weiden- (*Salix*-) Gallen. — Beih. Bot. Centralbl. Bd. 37, Afd. 2, s. 279—287. (Materialet insamladt mest under S. J. ENANDERS resor 1913—14.)
- TURESSON, G., 1919, The cause of plagiotropy in maritime shore plants. 32 s., 5 t., 4 textf. — Lunds Univ. Årsskr. N. F. Afd. 2, Bd. 16, Nr 2.

Utgifningsåren för Svensk Botanik.

Av P. G. BORÉN.

Enär det allt som oftast visat sig behöfligt icke minst för namnprioritetens skull att få reda på *det verkliga tryckåret*, när en växt blifvit publicerad i nämnda arbete, men detta ej alltid framgår av titelbladen till de respektiva banden, har undertecknad företagit sig att utarbete en kronologisk tabell öfver band, häften, planscher och tryckår jämte anmärkningar för alla i ofvannämnda arbete avbildade växter enligt följande schema:

Band	Häft.	Plansch.	Tryckår	Anmärkningar
1	1—8	1—48	1802	} Bandets tryckår borde alltså rätteligen ha varit 1802—1803.
1	9—12	49—72	1803	
2	1—8	73—120	1803	} Bandets tryckår borde alltså rätteligen ha varit 1803—1804.
2	9—12	121—144	1804	
3	1—6	145—180	1804	} Bandets tryckår borde alltså rätteligen ha varit 1804—1805.
3	7—12	181—216	1805	
4	1—5	217—246	1805	} Tryckår ej angivet å omslaget till första häftet. Bandets tryckår borde alltså rätteligen ha varit 1805—1806.
4	6—12	247—288	1806	
5	1—7	289—330	1807	} Tryckåren borde alltså rätteligen ha varit 1807—1808.
5	8—12	331—360	1808	
6	1—3	361—378	1809	} Titelbladet till hela bandet borde alltså rätteligen ha haft årtalen 1809—1811.
6	4—8	379—408	1810	
6	9—12	409—432	1811	
7	1—4	433—456	1812	} Tryckår ej utsatta å omslagen till de 4 första häftena, men som titelbladet angifver årtalet 1812 för hela bandet, får man väl antaga att dessa 4 häften äro tryckta år 1812. Titelbladet borde rätteligen ha haft tryckåren 1812—1815.
7	5—7	457—474	1813	
7	8—9	475—486	1814	
7	10—12	487—504	1815	
8	1—3	505—522	1816	} Bandets titelblad borde alltså rätteligen ha haft årtalen 1816—1819.
8	4—6	523—540	1817	
8	7—9	541—558	1818	
8	10—12	559—576	1819	

Band	Häft.	Plansch.	Tryckår	Anmärkingar
				Tryckår ej utsatt å omslaget till till tripplhäftet 10—12, men som titelblad bladet angifver 1823—1825 för tryck- ningen av hela bandet, måste det sist- häftet alltså vara tryckt 1825. Titel- bladet är dock ofullständigt, ity 9 1—3 577—594 1821 9 4—6 595—612 1823 9 7—9 613—630 1824 9 10—12 631—648 1825 bladet är dock ofullständigt, ity första trippelhäftet är utgifvet Billberg och tryckt i Stockholm samt blott de följande 3ne trippel- häftena utgifna av Wahlenberg och tryckta i Upsala. Rätteligen det alltså hetat: Band 9, innehåll N:o 577—648 etc. Stockholm & Upsala 1821—1825.
10	1—3	649—666	1826	Intet tryckår utsatt å omslaget till sista trippelhäftet, utan får väl lita på titelbladets sista tal 1829.
10	4—6	667—684	1827	
10	7—9	685—702	1828	
10	10—12	703—720	1829	
11	1—3	721—738	1830	Härvid må dock anmärkas. titelbladet till Band 11 så ofullständigt som 11:e bandets tripplhäfte är tryckt i Upsala och blott de två övriga i Stock- holm 1836 och 1838. Titelbladet alltså hetat: 11:e Bandet, innehåll lande N:o 721—774. Upsala & Stockholm 1830—43.
11	4—6	739—756	1836	
11	7—9	757—774	1838	
Titelblad och register till Band 11 samt Systematiskt och alfabetiskt namnregister till alla i Svensk Botanik avbildade växter.				1843

Innehåll.

- BORÉN, P. G., Utgifningsåren för Svensk Botanik. S. 63.
 DU RIETZ, J. G. E., Studier över de skandinaviska Laminariaarterna.
 S. 41.
 MÖRNER, C. Th., Botaniska anteckningar från Norrlandsfärder 1911—1916.
 —1919. S. 33.
 NORDSTEDT, O., Prima loca plantarum suecicarum. Se Bilaga, anmärk
 2 och 3.
 SAMUELSSON, G., Anteckningar från Torneträsk-området. S. 51.
 Smärre notiser. S. 40, 49, 50, 61, 62.